

ПОЛИТИКА

Пре неколико дана, београдски градоначелник узео је Вукадиновићев текст о звиждању или незвиждању Марсељези током спортске приредбе, као пример којим се оправдава екстремно социјално девијантно понашање група млађих људи које себе називају навијачима овог или оног, готово у правилу, фудбалског клуба. Реч је пала док је, видно потресен посетом дивљачки претученом човеку, најављивао обрачун с људима који су способни да неког унаказе или, не дај Боже, убију само због тога што навија за супарнички клуб. Ко не би био огорчен, коме не би с усана побегла претешка реч, био политичар или не био, поготову ако постоји извесност да ће исте те или њима сличне особе поново да нападну? Ових дана се у чаршији причало да су вође организованих група навијача одржале радни састанак, прогласиле примирје и поделиле послове око разбијања демонстрација хомосексуалаца. Има ли горег сна за градоначелника?

Нема потребе да се г. Ћилас или макар ко убеђује да прочита изворни текст да би разумео да се, у ствари, ради о томе да је, сведочивши одређеном догађају, један експерт у области друштвених наука запазио како се стварност, каквом је он видео, оштро разликује од стварности каква је приказана у домаћим медијима. Градоначелник је текст, следи из тога што је знао где је објављен, прочитао. Како се ради о високообразованој особи с дипломом веома солидног факултета, може да се претпостави да га је разумео веома добро. Занимљиво је, стога, што је уз аутора напао и новине, дневни лист *Политика* у којем аутор Вукадиновић редовно пише у веома читаној рубрици „Погледи“. Главни и одговорни уредник одмах је реаговао на реч формацијски другог, или тако нешто, по реду човека у Демократској странци и подсетио да се уредништво већ било оградило од Вукадиновићевих речи. Вукадиновић му је у помирљивом тону одговорио не одрекавши се, међутим, ни једне мисли

[\[1\]](#)

Градоначелник је исувише искусан и значајан играч да би дисао за врат човеку од угледа, али без моћи. Не би он седео у столицу у којој седи да не уме да процени добит и штету од потенцијалне јавне дебате с Вукадиновићем, поготово ако је циљеве већ остварио. С једне стране, уредништво *Политике* се већ данима посипа пепелом по глави. Вукадиновић ће из рубрике нестати, наравно не због приче о звиждању *Марсељези*

, у року од месец дана или још брже. Тако је захвалност за сарадњу примио и Антонић. С друге стране, НСПМ ће бити потиснут назад на интернет. Према познатом сценарију, Вукадиновића више неће позивати да учествује у важним ТВ емисијама, или ће га позивати мање учестано, а када се то догоди, онда ће га питати шта мисли о некој посве

маргиналној ствари. Даље мрцварење Вукадиновића и НСПМ-а није његова ствар: он веома добро зна колико и који људи дуго већ траже нешто што би личило на охрабрење да би ударили пуном снагом дотираних лаптопова.

То није толико интересантно, јер је све било јасно од самог почетка. Занимљиво је то што се ових дана збива у *Политици*, односно оно што ће се изродити из чињенице да је градоначелникова примедба Вукадиновићу од петка неопозиво укључена у догађаје, односно у изостанак догађаја од недеље. И како колумнисти

Политике

, придружујући се општој тим поводом насталој халабуци, на све то реагују.

Политика је заузела став у среду 23. септембра. Драган Јањић, изгледа важан новинар, или га барем таквим виде будући да пише редакцијску колумну уместо изненада ишчезлог Бујошевића, поручује да је Редакција свесна одговорности коју новинарски занат у Србији уопште, а у *Политици* напосе, носи. Држава је у праву јер је деловала вођена принципом над принципима државе да заштити људске животе. Државни органи и политичари искрени су и одлучни; држава није устукнула пред голом силом, само је доживела пораз, болан, из чега не следи да ће изгубити рат. Држава ће сада у редовном поступку да идентификује починиоце (починиоце чега, прекршајно или кривично, гоњивог?) и предузме мере (које, с обзиром на тежину дела?). Претходна влада није добро радила у случају паљевине конзуларног одељења амбасаде САД-а.

[\[2\]](#)

Лук и вода. Права ствар је на другом месту и покушаћемо, служећи се цитатима, да је скицирамо.

Прву реакцију на догађаје који су довели до тога да буде отказан марш мањине, која се одређује специфичним начинима задовољавања биолошких функција и психолошких потреба, изнео је Бошко Јакшић, стално запослен као спољнополитички коментатор и колумниста реченог дневног листа. Он је већ у понедељак 21. септембра, пожурio да објави „лични став“ (ново питање на испиту из теорије журнализма?) под насловом

Амфилохије и Елтон Дзон

, свима без пара доступан на следећој адреси: (

<http://www.politika.rs/rubrike/Drustvo/Amfilohije-i-Elton-Dzon.sr.html>

).

Да видимо шта је написано, какав је то став изнесен под, пристојан свет ће се лако сложити с овом оценом, бласфемичним насловом.

Шта Атињанке носе током процесије у славу Дионисову?

У избору између Периклове и Фидијине Атине, по којој су цветале слободе слободних људи, и милитаризоване Спарте, по којој су хомосексуалци убијани, Србија је ближа овој другој.

Ова изјава дивно звучи, али има само један малецки проблем: не да се потврдити у расположивим изворима. Ни код Херодота, ни код Тукидида, ни код Плутарха нема тако нечег. Да видим код Бјурија. Нема. Поново гледам Ликургову биографију. Ничег томе налик. Напротив: „U тој доби већ су се с њима рођинjali дружити њихови љубавници, угледни млади људи ... „ (Plutarh, Likurg, 17; prijevod Zdeslav Dukat, Zagreb 1988), затим: „Štaviše, premda je ta vrst ljubavi do te mjere bila kod njih dopuštena da su čak lijepe i čestite žene ljubile djevojke ...“ (Plutarh, Likurg, 18) или: „Mlađi od trideset godina uopće nisu zalazili na trg, nego su im sve nabavke za potrebe domaćinstva obavljali rođaci i ljubavnici ...“ (Plutarh, Likurg, 25). О положају и значају девојака и жена, брака и плодности, нека се информисе сам (Plutarh, Likurg, 14-16). Атињани класичног периода су се, не зна он то, као и сви остали Хелени, дивили Спартанцима и завидели им.

Пошто смо имали прилике да се уверимо да је колумниста *Политике*, Бошко Јакшић, неук човек који се не стиди да то најотвореније покаже, на чему му одајемо признање, чини нам се zgodним да пређемо на суштину, да видимо који су ти негативци који су спречили друштвено пожељну манифестацију и који је циљ њихове работе. Како његова искреност, ипак, не може да надвлада смушеност израза, цитираћемо само оно што указује на основни след мисли. Читаоцима је могућно, штавише препоручљиво је, да и мој и Јакшићев текст пошаљу на штампу, па да бацајући поглед на обе стране, контролишу да ли негде грешим.

На „Национални строј”, „Образ” и „Покрет 1389”, које је из мрака историје извукла нова српска политичка мисао, накачили су се и момци који се скривају под колективним именом навијачи ... (наставак небитан услед бесмислености).

Из мрака историје

Пише: Синиша Стефановић
петак, 25 септембар 2009 17:58

То је веома добро позната матрица у којој се тражи, налази и издваја непријатељска *мисао*

која је у овом случају још и *нова, српска и политичка.*

Читаоци моје (1966) и старијих генерација осетиће жал за младос' док читају тако познату фразу *из мрака историје*

.

У чијим је главама та мисао и ко је одговоран?

Како мантијама не приличи пушка, мада и таквих има, запаљивом реториком регрутују добровољце за крсташке ратове са секуларном државом.

Из тога следи:

Зато, када боље размислим, није држава капитулирала пред десним маргиналцима и навијачким пивопијама. (...) капитулирала је пред Црквом.

Држава није имала *храбрости да узврати онима који су позадински највише лобирали да се Београду не догоди „парада срама” – Амфилохију и другим члановима његовог политбироа.*

Ergo:

Из облака тамјана помаља се државни врх спреман на примитиван, јефтини популизам. Државни врх је у страху од замерања верничкој бирачкој већини ...

И онда, врхунац:

Државни врх који обећава слободе и либералне вредности 21. века уплашио се Цркве која и не покушава да се саобрази с 21. веком.

„Облакине“

Стил, језик, идеје и њихово порекло, добро су познати читаоцима НСПМ-а: толико пута је Антонић цитирао одређене даме и господу да је непотребно да се и ја тиме бавим. Тужба *Амфилохију и другим члановима његовог политбироа* одавно је позната: одбијају да реформишу православну цркву и хришћанско учење, тј. прилагоде га 21. веку. Канони су проблем. Догма је проблем. Ништа ново, слушамо то већ деценијама.

Нова је количина отрова упућена држави зато што се није показала довољно одлучна да Цркви наметне извесне секуларне вредности, тј. реформу за 21. век, и што прилику, која јој се пружила у недељу, није искористила. Држава је могла и требала да наметне вољу, јер је полиција јача од *хулигана*. Државни врх је крив што вољу није наметнуо, без обзира на чињеницу да већину гласача чине *верници*, већ се уплашио и пропустио прилику да, васпитном палицом и готово извесно поточима крви, оствари *слободе и либералне вредности 21. века*

.

То што држава није одустала од скупа, већ су то били организатори којима се чинило да је њихово право да шетају центром значајније од права преварених, опљачканих и презрених радника да штрајкују у Немањиној и Милоша Великог, уште није важно. Ма ко мари за чињенице које су црно на бело и које би, као такве, требало да буду доказ у судском поступку исто као и у новинском извештају или коментару? Овде је у питању виши циљ.

Ево примера. Шта ћемо с муфтијом, рабијем београдским? Ни они се нису с тим сагласили, нити су уопште благосиљали – Елоким Гадол и Алаху Акбар, Рош Хашана и Бајрам су слављени у то време. Замислимо их само у синагоги, односно џамији, како запрепашћеном народу проповедају да је геј океј? Зашто њих не помиње? Када га је поводом закона о толеранцији новинарка упитала како јеврејска вера гледа на познатог израелског транссексуалца Дану, раби је лаконски одговорио: „Знате, он је променио

пол.“ Проблем који Јакшић има у погледу њиховог става према истој појави, он једноставно заобилази јер ће испасти да има нешто против религијских мањина. А то се не сме. Зато сме да на *Амфилохија и друге чланове његовог политбироа* – утицај црногорске прорезимске штампе на лексику је, наравно, случајан – налеће оптужбом да су не само инспиратори већ и организатори дела насиља која се, на крају крајева, нису ни догодила.

Дакле, ако је држава капитулирала пред инструментализованим хулиганима (активисти на Б92 и Драган Јањић), односно пред Црквом (Јакшић), логично би било да и једни и други отворено захтевају да се смени министар полиције или, што изађе на исто, влади изгласа неповерење у Народној скупштини. Када не би било само једног проблема – већина оних који имају право гласа припада скупу *верника*. Стога реч на „и“, иако тврде да је држава – не влада, индикативно – капитулирала, никако да буде изговорена. Јасно је и зашто: здраве снаге (прогресивна и поштена интелигенција Јакшићеве сорте, радника више на тој страни нема) не могу да напабирче 10% ни у (прет)плаћеним анкетама.

Тиме долазимо до извора Јакшићеве мржње: за њега и ине њему сличне, једини видљиви од могућих путева да се дође до *слободе и либералних вредности 21. века* јесте наметање систему и кроз систем, уз малу помоћ иностраних пријатеља и њиховог новца, како то авангарди грађанске класе и приличи. Приличило је, вала, и авангарди радничке класе из које су и поникли. У ту сврху, избори нису непходни, штавише, непожељни су једноставно зато што народ не задовољава потребне критеријуме.

На сву срећу, градоначелник ипак мисли да ће избора, редовних или ванредних, свеједно, ипак бити, што се види из тога што је био спреман да истрпи канонаду када је изрекао став већине: да даме и господа наставе слободно да задовољавају своје потребе како им прија, или како нађу за сходно, али да се тиме не поносе јавном демонстрацијом, зато што је то њихова интимна ствар, дакле ствар која не даје рационалан основ којим би могао да се оправда захтев да се она као вредност натура било коме, симпатизеру или противнику.

То је тај замагљујући облак тамјана у коме се *државни врх* загубио. А Јакшић га, ето, разгони и очињи вид враћа.

Look who's talking

Ето, до овде смо анализирали мишљење новинара који у матичној кући пише о свему и свачему, и којег позивају да у директним преносима гласно мисли о истој теми. Сада ћемо мало о детаљима из радне биографије. Тај новинар је, нема томе дуго, назвао америчког председника освајачем налик Хитлеру и Александру Македонском због ратова у Авганистану и Ираку [3]. Затим је јавно прихватио америчку тезу о независности Косова и Метохије [4] налазећи јој узрока у сасвим погрешним премисама.

[5]

Текст експресно постаде аргументом Данијела Фрида, и ето нашег Јакшића како интервјуише Камерона Мантера, а пар месеци касније на РТС 1, у „Кључу“, прича о председничком кандидату Бараку Обами.

Првог дана рата у Гази, он написа у „анализи вести“ (још једно питање на испиту из теорије журнализма!): *Посланичко место у Кнесету – 100 убијених Палестинаца, премијерска фотеља – најмање 200.* [6] Политика је на лице места послала Лазанског. Њега су регрути обавештајне секције израелске војске љубазно допратили до неке пешчане хумке према Ашкелону и подвргли га перманентном информисању. Вратио се првим авионом, а и рат се у међувремену завршио. То Јакшића није омело да пре неки дан од министра иностраних послова Израела, Авигора Либермана, тражи и, уместо добрано заслуженог ударца ногом у тур, добије ексклузивни интервју. Може бити да је у питању срачунат потез, гест према Асаду: Јакшићеву љубав према дамаским мезетлуцима и либанским трпезама свако може да осети читајући његове ратне извештаје из Бејрута, лето 2006.

Према свим разумним мерилима, господин је већ одавно требало да буде отпуштен. У послу спољнополитичког коментатора полузваничних и полудржавних новина изазивање најмање два дипломатска скандала вређањем државника званично пријатељских земаља више је него довољно да се изађе из оквира заштите коју пружа закон о раду. Ако ли не баш то, и тако драстично, због чега онда он није сасвим заслужено распоређен да се, радећи пијачни барометар, полако спрема за пензију? С обзиром на то да упорно опстаје ту где јесте, и никако се не задовољава мањим од тога да буде главни и одговорни уредник, морамо да се упитамо: одакле производи та моћ? Из његових новинарских квалитета свакако не.

Калиф на место калифа

Премда се господин већ прославио „анализом вести“ у рубрици „Свет“, прво што читалац у овом случају може да запази јесте то да се било чији ставови у форми колумне у тим новинама не објављују у рубрици „Друштво“, већ пар страна даље, у рубрици „Погледи“. „Лични став“? Каква конструкција! Да ли то значи обашка од редакције? Демонстративно? Нису желели да објаве на страни где је уводник? Не слажу се? Зашто су онда објавили на другом месту, односно уз информације о самом догађају?

Нећемо у овом моменту о лаптоп бригадирки која тврди да је уредништво могло и требало да Вукадиновићев текст, као непримерен, *баци у кош*: њој на крај памети није пало да исто тражи и у погледу Јакшићеве прљаве подметачине, премда би СПЦ, према новом и старом закону о штампи, имала пуно право да га тужи. И не само њега, већ и власнике самог листа, јер у уводницима нисмо могли да прочитамо ни назнаку о томе да се Редакција макар осећа непријатно, ако се већ не ограђује од те свињарије. Или сматра да се већ оградилa увевши иновативни „лични став“, да би на том месту вечити кандидат за главног уредника на место главног уредника објавио своју бласфемичну пашквилу. Пре ће бити да Редакција нема ништа против, нити се стиди нити каје. Напротив, и сам Јањић каже да постоје ту неки налогодавци и извршиоци, али је скептичан у погледу могућности да ће на видело да буду истерани мрачњаци који поиздаље вуку конце. И каже:

Укратко, идеологија на којој је нарасла аждаја са којом се друштво сада суочава несметано се шири годинама и то не само по улицама него и по школама и факултетима. Друштво, заправо, има посла са спрегом навијачких и десничарских група и мафијашких кланова који траже политичку подршку десно оријентисаних партија. Силу којом располажу, по природи ствари, желе да наслоне на политичку моћ. [7]

И ето, кратко и јасно, Драган Јањић се сложио са сарџентком Прве ударне лаптоп бригаде која упозорава да јесте право Вукадиновића да износи своје *конзервативне, антизападњачке и антиевропске ставове*

али да би то право

донекле могло бити лимитирано тиме што је аутор главни и одговорни уредник часописа „Нова српска политичка мисао“, и још пре тиме што је наставник на Београдском универзитету; то осим стручног, подразумева и педагошки рад са младима.

[8]

Али зато ништа не фали другом једном наставнику с истог факултета који је услов за унапређење у редовног професора стекао књигом

[9]

која је брука и за одељење и за факултет и за науку саму. У том случају није битно што *то осим стручног, подразумева и педагошки рад са младима*

јер је дотични пословично у авангардним редовима тренутно популарне идеологије. Баш

као Бошко Јакшић.

То је, међутим, друга тема и нема везе са „Политиком”. [10] Има, драга моја, има. Јер питање, изгледа, више није да ли ће, већ када ће Вукадиновић с факултета излетети, а Изногуд калиф на место калифа постати.

[1] Ђорђе Вукадиновић, *Градоначелник и звиждуци*, <http://www.nspm.rs/kolumne-djordja-vukadinovica/gradonacelnik-i-zvizduci.html>

[2] Драган Јањић, *Држава на испиту*, <http://www.politika.rs/rubrike/uvodnik/Drzava-na-ispitu.sr.html>

[3] Документ није доступан у интернет архиви Политике. Поуздан је податак да је изашао 4. децембра 2005. године, у недељу, у редовној Јакшићевој колумни

[4] Бошко Јакшић, *Дефанзивни напад*, <http://www.politika.co.yu/detaljno.php?nid=25331>

[5] Синиша Стефановић, *О црвеним божурима и песку Арабије*, http://www.nspm.org.yu/koment_2007/2007_stefanovic1.htm

Како је чланак подужи наводим из закључка:

Ahtisarijeva kosovska solucija, dakle, nije kompenzacija islamu ni po osnovama ni po sadržaju ni po dosegу. Borba za muslimanska srca i duše, što se neokonzervativaca tiče nije tema, već je to war on terror; demokrate apeluju na razboritost kroz multilateralizam i poticanje lokalnih liberalnih krugova. Kosovska solucija nije i ne može da bude dokaz da američki neokonzervativci misle da je Kosovo kompenzacija za Izrael. Možda bi takva teza mogla da se protura po bliskoistočnim čaršijama, ali ja je ni u tamošnjim ni u zapadnim medijima još nisam video, čak ni kao sugestiju. Upotrebna vrednost takvog argumenta ograničena je percepcijama ciljne grupe, u što u datom slučaju mogućnosti za uspešan spin čini krajnje ograničenim. Tamo za Kosovo jedva da znaju i među srednjom klasom. Uostalom, ogromna većina Arapa kao i većina Srba američku politiku shvataju kao najdublje nepravедnu i misle isto: ne veruj Danajcima ni kada darove nose.

[6] Бошко Јашић, Шокирај и застраши, израелска верзија, АНАЛИЗА ВЕСТИ, <http://www.politika.rs/rubrike/Svet/SHokiraj-i-zastrashi-izraelska-verzija.sr.html>

У овом случају није тешко утврдити вероватан извор инспирације. То је или сама изјава или нека од варијанти следећег:

МК Jamal Zahalka, who is the chairman of the Balad faction, called for Defense Minister Ehud Barak to be tried for "war crimes" in Gaza. "Barak is trying to win votes in exchange for Palestinian blood," he said. Israeli Arabs react with violence to IDF operations in Gaza <http://www.haaretz.com/hase/n/spages/1050412.html>

[7] Драган Јањић, Држава на испиту, <http://www.politika.rs/rubrike/uvodnik/Drzava-na-ispitu.sr.html>

[8] Сешка Станојловић, Политика „Политике“, <http://www.politika.rs/rubrike/ostali-komentari/Politika-Politike.sr.html>

[9] Види мој приказ Никола Самарџић: „Други двадесети век“, Службени гласник, Београд 2008. <http://www.nspm.rs/prikazi/nikola-samardzic-drugi-dvadeseti-vek-sluzbeni-glasnik-beograd-2008-2.html>

[10] Сешка Станојловић, Политика „Политике“, <http://www.politika.rs/rubrike/ostali-komentari/Politika-Politike.sr.html>